

OM

"ET BEDRE LIV"

- referat fra Fremtidsværkstedet på 7.Krit.Psyk.Seminar

OG

- tanker om og til diskussion af organiseringen fremover.

VEDLAGT: en perspektiverende opsummering af Fremtidsværkstedet

- o - indledning.
 - 1 - Hvad kom frem på Fremtidsværkstedet.
 - 2 - efter fremtidsværkstedet: det permanente fremtidsværksted - og tanker om videre frem; Fabrikaftenen
 - 3 - Afrunding: hvor er vi på vej hen? Hvor skal vi hen? Struktureel hegemoni!
- Bilag: brev til kontaktgruppen.

INDKALDELSE: til Kritisk Psykologisk OrganiseringsmødeMAN D. 4. JAN 1988, KL 19¹⁵

i Studenterhuset, Købmagergade 52, 1.sal

Vedlagte materiale danner udgangspunkt for mødet; og eneste punkt på dagsordenen er, hvad mødet skal arbejde med, og hvordan det skal videreføres

Bernille og Kalle

Kære deltager,

På et par sider har vi, i stikord, forsøgt at samle fremtidsværkstedet op. Modsat de tidligere krit. psyk. seminarer åbnede fremtidsværkstedet muligheden for at arbejde videre med de tanker og projekter, som kommer frem i løbet af en arbejdsweekend.

Vi håber at stikordene kan støtte dig/jer i det videre arbejde med de påbegyndte projekter.

Fremtidsværkstedets styrke er, at det adskiller kritik, fantasi og realitetsorientering. De fleste af os er mestre i at være kritiske og realistiske i et omfang, der kan være dræbende for fantasien, eller som censurerer fantasien bort, inden den kommer til orde.

Meningen med de tre dage, vi havde sammen, var at give fantasien plads. Men realiteten kræver også sit. Virkeliggørelsen af det utopiske er den store udfordring, især når man må indse at det kun kan ske i en proces, at man bevæger sig i et eksperimenterende område, der gør op med omgivelsernes normer, holdninger og måske også med ens egne grænser.

Det nye og eksperimenterende bliver ikke altid en succes i begyndelsen, måske når man heller ikke præcist det først definerede mål - men nok en succes i den forstand at man altid vil kunne lære af det, og nogle gange forandre.

Fremtidsværkstedet har - for at kunne fungere godt - brug for at blive taget alvorligt, for at ideerne kan bringes ud i livet, og at man ikke opgiver håbet ved at møde forhindringer.

Det kræves nok også, at man er vedholdende og tålmodig i arbejdet på at nå de mål man har sat sig og at man tænker langsigtet og i større perspektiver.

Held og lykke med projekterne

Hilsen den "gamle" forberedelsesgruppe.

1 - HVAD KOM FREM PÅ FREMTIDSVÆRKSTEDET.

Da vi skulle i gang med selve Fremtidsværkstedet havde vi allerede nogle "kritikgenstande og glade smådrømme", der var samlet op fra de tidligere oplæg på seminaret. Disse "kritikgenstande og glade smådrømme" bestod af:

- politisk stilstand/resignation, manglende formulering af fælles krav, mål og perspektiver
- sympatirelationer: hvor bliver det politiske perspektiv af?
- politisk tilsløring (uafklarede tilhørsforhold)
- vi mangler perspektiv på den "gode" psykologuddannelse (fagkritik?)
- hvor er visionerne for et bedre liv - i fællesskab om ændring af opsplitningen af det politiske og det "private" liv?

Det var ikke "glade smådrømme", som ovenstående domineres af. Men stemningen var god, og vi gik i gang med Kritikfasen i hver af de to storgrupper, som vi havde delt os op i.

KRITIK:

KRITIKFASEN: (tallene i parentes refererer til det antal stemmer, som kritikgenstanden fik i den efterfølgende afstemning).

Gruppe A: - manglende tværfaglighed (6); - ingen interesser i fælles arbejde (5); - manglende koordinering (4), formulering/formidling/fremtid (3), livsstil og politisk tilhørsforhold (3), studentermiljø (2); - isolation og indbyrdes splittelse (2), drøbende undervisningsformer (2); - minus fællesskaber/kollektiver (1), udviklingsrettet job (1), muligheder for handling efter teori (1), Marx-læsning (1); - ingen kritik af lønarbejdet (1), offensiv mobilisering (1); - utilfredshed og usikkerhed (1); - manglende kritik af kritik, studerende/lærer-forhold, følelser på studiet; - papirkurvsopgaver, professionalisme, kedelige fysiske rammer, bange for at sige sin mening, svært tilgængelige opgaver/litteratur, arbejdsløshed, for mange barrierer; - minus muligheder for psykologiens udvikling, vedvarende arbejdsgrupper, kendskab til hinanden, respekt fra lærerne, sjov, studiedisciplin, bekendelse; - dårlige leve-, studie- og boligvilkår; - politisk udnyttelse og desillusion, kommer for sent, UNI som begrænsning fysisk og psykisk, opsplittet livspraksis.

Gruppe B: - opsplitning og isolation (11); - et bedre liv // (dvs i modsætning til) lønarbejde og fritid (7); - skæve former og strukturer, og hvor bliver fantasien af → livsfylde og mer' kvindelighed (5);

7

- manglende kritik som udvikling (5), kontakt til virkeligheden (5); - konfliktskyhed og kravløshed (5), er vi selv vores egen klods om benet (egoisme) (2), gi'r køb på visioner eller undlader at formulere dem (2), focusering på materielle behov/andre (2), magiske forventninger til psykologstanden (2); - mangel på sammenhæng mellem KP-teori og egen praksis, på opgør med det hierarkiske, på solidarisk kritik/selvkritik, på duelig klassenanalyse (ingen?), på duelig kønsanalyse; - hvordan kommer man ud over sin egen næse, hvad skal man med sin hjerne, hvad skal man med sit liv (selvmord?), splittelse i egen gruppe, politisk inaktivitet, fagchauvinisme, misbrug af rusmidler, kritisk psykologisk forum for snævert, øget opsplittning livet igennem; - for få alternative sammenhænge, for lidt focus på, hvordan vi reproducerer det hierarkiske udenfor og i os; - at betragte os selv som andenrangs-mennesker, forfinelse af det private, personliggørelse af fælles forhindringer, angst og bluf og spil for galleriet (angst for at vise sin usikkerhed), hæger for meget om det kendte og eksperimenterer for lidt; - for lidt brug af hinanden, for mange umulige valg, for mange tøsedrenge/machomænd, for lidt gøren op med dogmatik og ideologi.

Kritikfasen blev afrundet gennem samling af kritikgenstandene i kritiktemakredse, hvilket var forsøg på at samle de kritikgenstande, som der havde været mest focus på, op gennem nogle mere almene kategorier. Håbet var her også, at de mindre fremtrædende kritikgenstande ville være indeholdt heri.

Kritiktemakredse gruppe A (to stk):

1 - manglende koordinering/tilsyneladende manglende interesse i fællesskabet

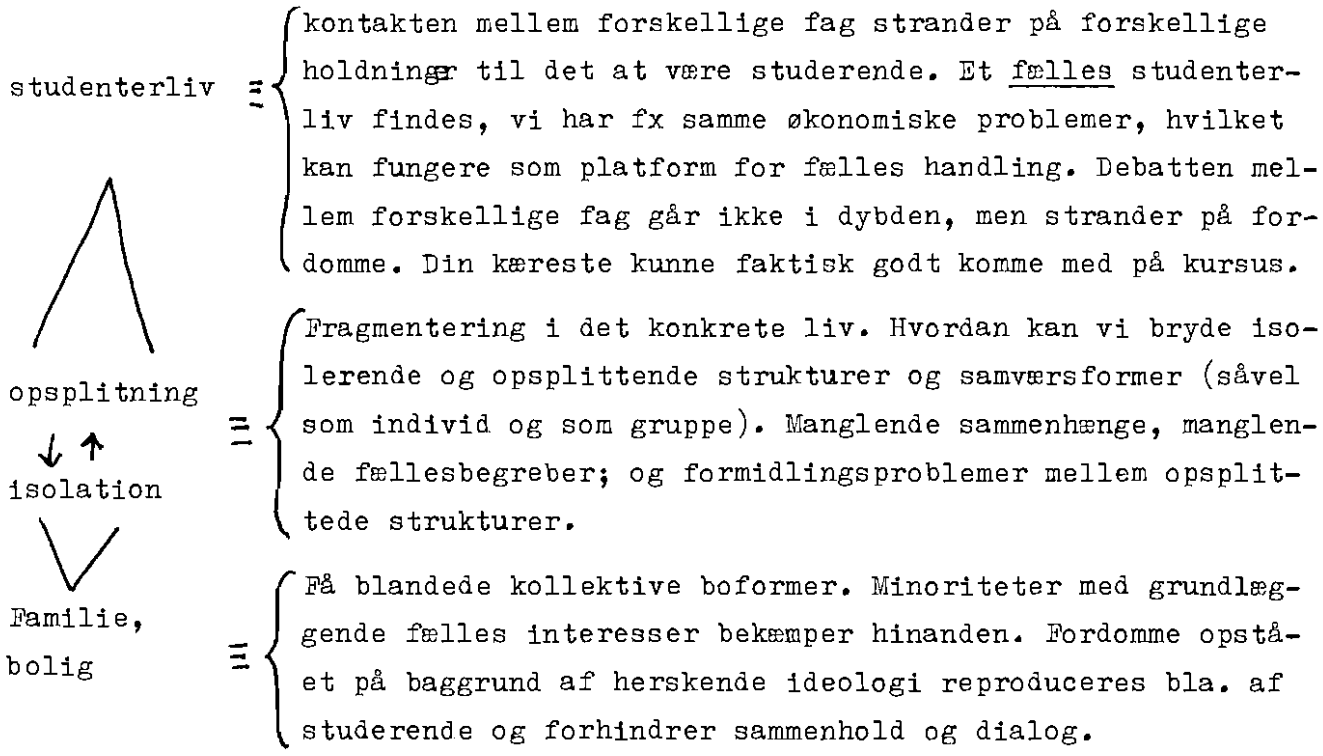
- a - manglende koordinering indenfor de eksisterende psyk.aktiviteter; - ny studieplan/uddannelsesprogram; - hvordan sikrer vi udviklingen af den kritiske psykologi i og på tværs af uddannelsesprogrammet; - studerende og færdige psykologer; - på tværs af studier/fag; - mellem fagråd/bogskab/dræber/studienævn/indput;
- b -passivitet, polarisering mellem studerende // generelt blandt studerende; - studentermiljø // blandt kritiske psyk og færdige; - splittede interesser // manglende analyse og handleperspektiver af/for passiviteten; - manglende stillingtagen, overblik, prioritering // for lidt brok over studiet; - minus sammenhæng i uddannelsesforløbet // for lidt klager over eksamen (tid, overskud, energi, interesser?)

2 - fagkritik.

- a - hvordan anvender vi fagkritik i vores eget liv? : - forholdet teori/praksis; - uigennemskuelige sammenhænge; - grundlagsproblemer (blandt andet at gå uden for vores eget fag for at kunne definere psykologien); - formidlingsproblemer; - generel opsplitning af fagkritikken;
- b - foreløbige kritikpunkter: -fagkritikken er helt løsrevet fra studiet - i stedet hænger den sammen med en personlig kvalificering; - som ny studerende er det svært at opbygge dette potentiale - det er faktisk uhyre vanskeligt at kvalificere sig til fagkritik; - man skal ligefrem forsvare et fagkritisk standpunkt - hvor er dens plads forsvundet hen?

Kritiktemakredse gruppe B (tre stk):

1 - opsplitning ↔ isolation:

2 - retningsløshed:

Manglende mening med livet, manglende perspektiver. Man handler for at overleve - hvorfor? man overlever for at videreføre arten - hvorfor? => man lever i nu'et - hvad vil morgendagen bringe? ELLER: håbløshed, overgivelse og uvished overfor ændringer (hvad vil det medføre?); truslen fra naturkatastrofer/atomkrig forstærker håbløsheden. Forankring i det konkrete, det synlige, det målelige er lig det materielle, det prestigegivende. Det er nødvendigt at løsrive tanken fra det konkrete - og nødvendigt at konkretisere tankespindet!

3 - begrænsende/ikke-udviklende former og strukturer:

- dobbeltkvalificering: modsætningsfyldte og for store krav (fx både at skulle udvikle KP-teori og skole sig i traditionel psykologi). Hertil også at vi endnu ikke har en struktur på vores kritiske kvalificering - det overlades til den enkelte selv! - for lidt focus på, hvordan vi reproducerer det hierarkiske udenfor og i os; manglende opgør med det hierarkiske og for lidt solidarisk kritik og selvkritik. Her overfor tendens til forfinelse af det private, og personliggørelse af fælles forhindringer. Vi bruger hinanden for lidt, og stilles tit overfor for mange umulige valg. For megen bluf og spil for galeriet. Manglende klasseanalyse og ditto kønsanalyse; for mange tøsedrenge/machomænd - og for lidt gøren op med dogmatik og ideo-

Til slut i Kritikfasen blev alle kritiktemakredse søgt vendt om til en positiv formulering af det samme sagsindhold. Gruppe A fik ikke rigtigt gjort dette, men i gruppe B blev

- 1 om "opsplitning → isolation" til "et selvbestemt sammenhængende liv i fællesskab";
- 2 om "meningsløshed" blev til både "rum for forandring → nye rammer",
"rum for fælles målrettet forandring",
og "rum for refleksion"; og
- 3 om "begrænsende/ikke-udviklende former og strukturer" blev til
både "klassekamp og kærlighed"
og "kampen for det rigtige liv".

Herefter til fantasifasen.

FANTASIFASEN.

Først til fantasiens rejser i hver storgruppe.

Gruppe A: - mulighed for fysisk udfoldelse på UNI; - gratis kollegier ved siden af UNI; - lærerne med i studenterpolitisk arbejde; - hele UNI samlet på eet sted; - mulighed for selv at sammensætte sit studie; - studenterløn; - at bo i et kæmpekollektiv med mange fællesrum; - flere fede fora; - studerende mere indflydelse på tilrettelæggelse af undervisningen; - at flere og flere går ad Købmagergade; - fabrikken; - mange poser guld; - studenterløn; - gratis bøger; - traditionel eksamen afskaffes som evalueringsform; - praktikere på UNI; - fagkritik uden angst; - gode lånemuligheder til nye projekter; - de studerende ansætter selv lærerne og fyrer dem igen; - kritisk Forum modtager penge fra UNI ♥ uden indflydelse på indhold - kæmpeseminariehus på landet nær ved skov og strand; - ubegrænsede legatmuligheder til udlandsrejser; - mere praktik; - undergrav

FANTASI

demokratiet; - overdæk haven ved kanindræberen; - styrk fløjene; - opgavebiblioteket op at stå; - gratis transport til studerende eller bil; - ny verdensorientering; - muliggørelse af det umulige, gennem/tænkning; - I let you be in my dream, if I can be in yours; - krit.psyk. rum, cafe, mødested, diskussionsaftener; - flere bedre lærere på UNI; - kult(ur)sted; - ideologi, kunst, undervisning, artikkelproduktion, kurser; - fremtidsproduktion; - sanselighed og varen på UNI; - studie og arbejde som eet; - tid til samvær; - deltagelse i forskningsprojekter; - et varieret liv, lykkeligt og indholdsrigt i fælleskab, - sammenhæng mellem krop og psyke; - alle støtter hinanden; - også kvinder kan udfolde sig frit; - sang, dans og socialisme; - nedbryd barrieren mellem lærere og studerende; - transformation af kampen mod noget/andre til kamp med andre; - den totale ophævelse af grænser, faglige, personlige og globale; - engagement blandt studerende; - inspirerende undervisning; - lærerkritik; - studerende dyrker fælleskab og fælles interesser i udviklingen af psykologien; - ven og medstuderende på een gang; - sjovt at være på studiet; - alle er politisk aktive, - bevægelsen omfatter alle; - krit.psyk. arbejdsgrupper om konkrete mål som vedrører os som hele personer; - alle er aktive for at formidle den psykologiske viden; - ophævelse af alle modsætninger; - ingen opvaskevogne i kantinen; - tværfaglige projekt-aktions-studier.

Og fra

gruppe B: --differentierede kollektive boformer/kollektiv (11); - afskaffelse af den private ejendomsret (7); - frem med åbne og entydige krav til hinanden - det er også kærlighed og omsorg (9); - fælles børn (5); - til til at elske og bolle (2) - og bage boller; - nyd andres nydelse (2); - kommunisme (2); - omsorg uden opofrelse (2); - ingen fængsler (1); - bekæmp det borgerlige UNI (2); - fri adgang til alle uddannelser (1); - ret til en følsom fornuft (1); - anarki (1); - vi er kærlighedens børn (1); - ingen jalousi og misundelse (1); - mere sport i TV og i Inf (1); - al idiotarbejde til maskinerne (1); - ingen sakse (1); - gi' naturen udfoldelse (1); - afskaffelse af alle trapper (1); - flere rygepauser; - flere våde og følsomme kusser; - gratis blomster til alle - hver dag; - åben ZOO - ikke flere bure; - fri hastighed for kørestole; - flere børn på kurserne; - frit kulturliv; - ingen etiketter/stempler; - fri sex; - tillid til alle; - ferie hele året; - afskaffelse af penge; - et meningsfyldt arbejde til alle; - plads til individuel udfoldelse indenfor fælleskabet; - ret til selv at bestemme sin uddannelse; - ikke-ødelæggende prævention - slå knude på pikken; - af-

6

skaf nøjsomheden; - flere supervisionshold; - rehabiliter Trotsky;
- flere rene trip; - afskaf positivismen; - ikke flere overgangs-
ordninger; - flere solskinstimer i Danmark; - flere vegetarer; -
afskaffelse af alle psykiatriske hospitaler, - mere distriktpspsy-
kologi; - op med pikkene; - død er OK; - ingen forurening; - ned
med janteloven; - morgenmad på sengen hele dagen; - flere blomster
på KUA; - nedlæg KUA og DVU; - luk UNI - befri bevidstheden; - fle-
re og bedre vitser - for en ordentlig mund; - slot til kæmpekollek-
tiv.

Som i kritikfasen blev fantasigenstandene søgt samlet op gennem dannelse af fantasitemakredse. For gruppe A - hvor der ikke først blev stemt - blev følgende prioriteret i fællesskab:

1 - Et sted for fælles aktiviteter, fagligt, personligt, tværfagligt og kulturelt.

- sikring af Kritisk Psykologi; - fysiske udfoldelsesmuligheder, bomuligheder i samme kompleks, aktionssted; - politisk → ny verdensanskuel-
se; fortsættelse af fremtidsværkstedet; - videreudvikling og koordinering; - ven og medstuderende på een gang; - formidling → fremtid.

2 - Studiemuligheder.

- uden konkurrence, eksamen, autoriteter; - total samarbejde, studie og arbejde som eet; - universitetsmiljøet bedres; - studiemuligheder uden konkurrence; - afskaffelse af traditionelle evalueringsformer, bedre undervisningsmuligheder og perspektiv, kreativ undervisning, alternative tankegange; - åbenhed, at arbejde for hinanden, fri informationsudveksling; - bedre lærere ansat af studerende; - inspirerende undervisning.

3 - Fri for økonomiske problemer.

-studieløn; - alternative boformer; - muligheder for at eksperimentere; og støtte til udlandsture.

Fra gruppe B fremkom følgende fantasitemakredse:

1 - udvikling af kollektiv livspraksis.

2 - fælles kærlighed.

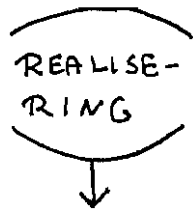
3 - frit begær/begærlighed.

4 - et sted for fælles aktiviteter.

5 - studiemuligheder.

6 - fri for økonomiske problemer.

7 - et samfund der bygger på menneskenes, ikke kapitalens præmisser.

REALISERINGSFASEN.

De to storgrupper blev nu opløst og vi samledes alle i plenum til den videre diskussion af, hvordan og hvorledes fantasitemakredsene kunne bringes ud i verden, praktisk. Der var ikke megen tid - frustrerende!

Det fælles tema/perspektiv for arbejdet frem blev:

KOLLEKTIV LIVSPRAKSIS,

som fik følgende underpunkter at blive udviklet igennem

- 1 - seminarerne
- 2 - aktivitetsrum omkring
 - studie
 - politik
 - bo
 - arbejde
- 3 - koordinering og fælles prioritering
 - alle
 - alle psyk
 - alle krit.psyk.
- 4 - samværs/samværsformer
- 5 - Fulda
- 6 - etablering af forskningsgrupper
- 7 - livsfylde

Til slut nedsatte vi arbejdsgrupper (og fandt kontaktpersoner for eksisterende arbejdsgrupper):

Opsættelse af koordineringstavler og vedligeholdelse heraf:

- formidling af alle former for kontakt /Susie
- formidling af forskningsprojekter /Jens

Introduktion af krit.psyk. på andre fag, andre universiteter: NN

Samværsgruppe: NN

Krit.psyk.seminariegruppe: Karen, Susie, Lilian, Inge og Alice

Hjernegruppe: Jesper

Forum bladgruppe: Pernille

Regnbuen: Kalle

Koordineringgruppen/Krit.psyk.råd: Kalle

Koordinering mellem eksisterende organer (Kanin, fag og hus): Fagrådet

Nærmiljø og mødeforner: John

Fagkritikgruppen: Henning

Økonomigruppe: Karen

Biblioteksgruppe: Torben og Inge

Mobiliseringsgruppe: Jørn Bo

Aktionsformsgruppe: Torben

Fabrikken: Inge, Pernille og Torben

2 - EFTER FREMTIDSVÆRKSTEDET: DET PERMANENTE FREMTIDSVÆRKSTED - OG TANKER
OM VIDERE PREM.

Hvad Fremtidsværkstedet egentlig gav os, er det nok primært op til praksis' bagefter at afsløre. Men dermed er det også afhængig af, hvordan vi selv griber denne praksis.

De fleste gav umiddelbart udtryk for, at de havde været glade for at prøve Fremtidsværkstedet som arbejds metode - omend der også var kritiske røster ift, at Kritisk Psykologi syntes at være blevet udvasket/underprioriteret i sin profil på selve seminaret: altså at kritik, fantasøren og tænkelig realisering af seminarets tema om "Et bedre liv - som studerende, som psykolog og i/for psykologiens fremtidige udviklingsmuligheder" var sket på bekostning af det specifikt fagligt-indholdsmæssige.

Dette modsætningsforhold kan dog også hænge sammen med, at FV's tema var for bredt, for akonkret - hvad der også var kritik af på selve seminaret.

Rent indholdsmæssigt er det dog slående, hvordan en bestemt tilgang til verden - her den marxistiske og den kritisk psykologiske specifikt - åbnede vores tema: det kom ikke til at dreje sig om fremskaffelse af simple hjælpemidler, om teknikker til gennemsætning af egen sær/privatinteresse, eller om udfindelse af private rum til at leve, bo og arbejde under for resten af livet. Samlige problemer - og deres løsning - blev tvært imod grebet i deres proceskarakter og i deres kapitalistiske formbestemmelse, hvor denne form dels skaber problemer/konflikter, konkurrence og slagsmål, og dels æder rum op for duelig udvikling af liv. En ren psykoanalytisk, adfærdsteoretisk eller systemorienteret indfaldsvinkel ville næppe have funderet temaet og dets udvikling deri, hvor det endte op med at blive: kollektiv livs-praksis.

Kan man da sige, at FV da blot reproducerer den indfaldsvinkel, der allerede personligt er til stede hos de involverede deltagere? Næppe helt! Men der ligger en sådan fare, især hvis fantasifasen ikke åbner/gennembryder de fantasispærringer - af arten indre undertrykkelse - som det kapitalistiske menneske tilstadighed står overfor at handle sig ind i. Den samme fare må gøre sig gældende i realiseringsfasen, hvis ikke de utopiske udkast bliver præciseret, så der umiddelbart også kan handles på dem. Hvis dette ikke er muligt, så bliver det let resignation - og dermed tilpasning og indordning under allerede eksisterende begrænsninger - der almengører sig: "Nu prøvede jeg at kritisere og fantasere frit, men hvad hjalp det; det jeg har, det jeg kan, er åbenbart det, der kan være, og det må jeg åbenbart prøve at få det bedste ud af".

Ovenstående farer ved FV må dog også ses i forhold til selve processen og til viderebringelsen af de utopiske produkter af os som gruppe.

Selve processen muliggør en afprivatisering, afindividualisering og afpersonalisering af det og den problemløsning, som de involverede allerede har gjort til alene deres eget problem. Her igennem muliggør processen også udviklingen af andre personlige standpunkter på eget liv; standpunkter der i sit perspektiv måske virkelig kan frigøre egne ressourcer, og gi' een et skub til at træde i skranken for egne interesser - sammen med andre.

Denne proces af individuel og social omstrukturering og udvikling vil i længden stille krav om interesse og målaflklaring med de berørte andre - måske drejer det sig om fremskaffelse af helt andre rum/rammer/fæller end de eksisterende for realiseringen af ens personlige perspektiver, eller det kommer til at dreje sig om en generel omstrukturering & udvidelse af de rum, der allerede leves i, men her må der så påregnes en slags modstand fra de andre til at starte med - grundet usikkerhed mm.

Her kommer problemet om, hvordan vi som gruppe - som kritisk kraft - viderebringer de enkeltes utopiske udkast og deres første præcisering gjort på seminaret.

Fabriksaftenen i Studenterhuset tors.d.29.okt.

Inden vi skiltes på seminarer blev der aftalt en opfølgningsdag: en 'fabriksaften', hvor også et fagligt indlæg om "anorexia nervosa" ville blive holdt. *Dette oplæg bliver optrykt i "Forum" senere.*

Vi var lidt over 10, der mødte op; og en enkelt ny var der også.

Vi startede med at forsøge at samle lidt op om, hvordan Fremtidsværkstedet havde været, set her bagefter.

Generelt i denne opsummering kom til at stå, hvordan videreføre alle de tanker og ideer, der var blevet fôstret på seminaret; også at seminaret sluttede brat, sluttede med adskillelser og grupperinger, hvortil forbindelsen til det samlende tredje om "kollektiv livspraksis" flød. Spørgsmålet om den bedre koordinering af vores kræfter var også fremme, og det var her noget lort, at referatet af FV endnu ikke var blevet lavet, da dette lidt umuliggjorde kontakt til de enkelte grupper.

Det er for meget at sige, at der var en generel kritik af seminaret/fremtidsværkstedet - omend der var enighed om, at opsamlingen/evalueringen på selve weekenden var en katastrofe. Snarere var der en vis afventenhed, en tænkksomhed omkring "hvad nu".

Da vi videre gennemgik de enkelte arbejdsgrupper vendte dette billede imidlertid meget i positiv retning: de allerfleste grupper var kommet i gang, og syntes at arbejde ret effektivt. Hertil kom også, at flere gav udtryk for, at de i deres arbejde stod med mange spørgsmål, som de havde brug for at diskutere med den samlede gruppe.

60

Fremtidsværkstedet er altså lykkedes i en vis/stor grad. Problemet, der nu syntes at rejse sig med stadig større styrke, er, hvordan alle de igangsatte/værende arbejdsprojekter kan finde nogle funktioner i forhold til hinanden, så der dels ikke fares vild i eget arbejde, dels ikke laves dobbeltarbejde, og dels hvordan vi kan støtte og styrke hinandens arbejde videre frem. Til dette kommer også en nærmere afklaring af, hvad det konkret er for en politisk-økonomisk kontekst, som vi aktuelt er stillet overfor at informere os under; og da det ikke er de store uenigheder om det langsigtede mål, der synes at præge os, men nærmere hvordan vi kommer tættere og tættere på dets realisering, så må det også være muligt at påbegynde en afklaring af nødvendige som mulige samfundsmæssiggørelsesprojekter for os som gruppe som for helheden.

Dette sidste aspekt om den sociale kontekst - og dennes opgaver - for os som specifikt defineret gruppe var såvel oppe på seminaret i relation til psykologiuddannelsen, til den psykologiske profession, til studenterbevægelsen og til fagforeningssammenhænge generelt; og på Fabrikraften specifikt også i relation til Studenterhuset og andre fagpolitiske krafter som "Forum for Sociologisk debat og analyse" og "Kritisk Initiativ".

3 - AFRUNDING: HVOR ER VI PÅ VEJ HEN? HVOR SKAL VI HEN? STRUKTUREL HEGEMONI!

Med ovenstående udvidelse og reformulering af feltet for Kritisk Psykologisk Forum er der - for os at se - lagt op til en artikulation af os som et samfundsmæssigt subjekt.

Vi synes at være på vej til at forlade en snæver grundskolingspraksis i Kritisk Psykologi, altså væk fra vakuumagtig tilegnelse af krit. psyk. byggestene; og dette til fordel for en mere udadvendt og aktiv beskæftigelse med de opgaver og problemer, der er vores fag og livssituation til dels, enten via indgåelse i allerede eksisterende sammenhænge eller gennem skabelse af selvdefinerede rum for praksis- og teoriudvikling.

Denne drejning/udvidelse af arbejdet kan dog ikke siges at være ny for Forum-aktivister; men nyt er, at dette og problemer hermed trænger sig ind i Kritisk Psykologisk Forum som en kollektiv udviklingsopgave at gribe konkret, idet dette tidligere mere har været "programforslag" udsprunget af KP's paradigme.

Vi står derfor i en helt ny situation med spørgsmålet om, hvordan vi kan/skal organisere os såvel indadtil som udadtil.

Her er det i første omgang vigtigt at fastholde, at vi kun har eksistensberettigelse i samme grad som vores almene perspektiver også reelt er samfundsmæssige, dvs det klasseløse/ikke-klassesmæssige, det herskabsfrie, det socialistiske oa samfund som perspektiv - eller mao: at disse så at sige er perspektivet, hvor igennem vi studerer og griber statskapitalismens modsigelser.

I anden omgang er det dog også lige så vigtigt at fastholde, at vi har nogle særlige delinteresser i kraft af vores fag (den genstand vi studerer) og vores aktuelle situation og position, som ikke kun kan artikuleres gennem parti-, fagforenings- og/eller bevægelsessammenhænge (i hvert fald ikke som disse aktuelt strukturer sig).

Til spørgsmålet om, hvordan vi organiserer os som gruppe, kan ovenstående sammenfattes i det forhold, at vi må strukturere os på en sådan måde, at vi såvel sikrer vores egne behov for teori-praksis-udvikling i et krit. psyk. perspektiv som et målrettet arbejde med den sociale kontekst, vi handler indenfor, ud fra de udviklingsopgaver, som den er stillet overfor.

Disse to opgaver - det faglige og det politisk-økonomiske - må også - hvis ikke vores arbejde skal falde fra hinanden i en yder og i en inderside - artikuleres som niveauer indenfor en enhed. Hvor er denne enhed at finde? på det kulturelle område! Og her har vi allerede fra seminaret/fremtidsværkstedet det centrale aktiveringsdispositiv, nemlig begrebet om kollektiv livspraksis. Det må her gælde, at et sådant begreb kun 'duer', når den praktiske omgang hermed frisætter yderligere handlemuligheder for den organiserede gruppe (W.F.Haug 81: "Strukturel Hegemonie", Das Argument 129).

Sammenfattende kan det nu siges, at vi skal prøve at udvikle en fagpolitisk kultur omkring kollektiv livspraksis. Som fag på universitetet og som profession på arbejdsmarkedet har vi særlige interesser i den psykologiske side heraf; den sociologiske og den naturvidenskabelige fagvidenskab ligeledes deres særlige interesser heri; som studerende, som lønarbejder og som intellektuel specifikke interesser; og som kvinde og som mand enkeltstående interesser heri.

Organiseringsformen må være autonome grupper - ikke bare "relativt" autonome, men autonome uden omsvøm. - for kun hvis den reale handleevne er større indenfor end udenfor kan den kollektive livspraksis udvikle sig. Med Haugs ord er dette at søge "hegemoni uden hegemon", og at hegemoni frem for at være defineret gennem et magtcentrum (:den hierarkiske opbygning med særskilt personkompetence) må være en effekt af strukturen.

Med ovenstående er feltet for vores praksis søgt indkredset, men ubesvaret er stadig spørgsmålet om vores koordinering af vores arbejde som kritiske psykologer. Vi har ikke bare nogle særlige delinteresser ift helheden, men nogle særinteresser i kraft af den måde, vi søger at koncipere vores genstand på. Dette er - med flotte ord - videnskabeliggørelse af den psykologiske genstand, et teoretisk som praktisk problem, hvilket i sig selv - langsigtet - er en almen samfundsmæssighed, men aktuelt et slags nichearbejde;

men hertil kommer, ^{og} at den aktuelle struktur ikke tilgodeser vores personlige som kollektive udviklingsopgaver. Ethvert forum, enhver praksissammenhæng synes for tiden at være overbelastet - der skal tages stilling til det hele alle steder, sådan virker det i hvert fald; ligesom flere fora har spørgsmål til deres eget arbejde, der opleves som et gruppeproblem at tage stilling til, løse.

Det er koordineringen indadtil, der her er på tale: det drejer sig om udveksling af "interne" informationer, om hurtigt at kunne få diskuteret aktuelle spørgsmål bredt; men mere generelt er det også det at kunne bruge hinandens erfaringer på tværs af praksisfelter; ligeså kan der være nødvendige opgaver at løse, som ellers spærrer eller isolerer grupper fra hinanden; og overhovedet drejer det sig også om, at nye studerende - eller gamle, der er isoleret i deres felt - kan gå med i arbejdet på præmisser, der også er deres, hvilket også omvendt drejer sig om, at vi som organisering kan stille ressourcer til rådighed for andre.

I "færdigorganiseringen" er der stillet forslag om etableringen af et "Kritisk Psykologisk Råd" (se bilag); men der var ikke opbakning herom. Argumentet imod var, at "færdiggruppen" har nogle særlige behov, hvis varetagelse let tabes indenfor en "paraplyorganisering", og endvidere at det er svært at finde ressourcer til at indgå heri. Der var dog en forholdsvis stor interesse i at søge et nærmere samarbejde med "studerterorganiseringen". Hvordan og hvorledes skal nu diskuteres nærmere på et næste "kontaktgruppemøde".

Hvad det end ender med indenfor "færdigorganiseringen", så synes vi, at der er argumenter nok i ovenstående til, at vi - med de grupper der er på tale fra seminaret - allerede nu påbegynder en koordinering af vores arbejde - måske kan dette så også kaste kraft af sig til "færdigorganiseringen". Derfor har vi indkaldt til kritisk psykologisk organiseringsmøde mandag d.4.januar 1988 kl 19¹⁵ i Studenterhuset. Eneste punkt på dagsordenen er, om det er et Kritisk Psykologisk Rådsmøde ^{og hvordan} / eller andet - og videreførelsen af dette møde kan vel kun afhænge af to ting: for det første om der er ressourcer og interesser i at koordinere vores generelle arbejde, og for det andet om disse ressourcer og interesser formår at bruge sig selv som strukturel effekt for kollektiv livspraksis.